

Prima instanță: Judecătoria Ciocana, mun.Chișinău (Ig. Mânăscurtă)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, Gr. Dașchevici, Iu. Cotruță)

DECIZIE

14 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței:

Tatiana Vieru

Judecători:

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Incomaș” împotriva încheierii din 25 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Acseal Gaz” împotriva Societății pe Acțiuni „Incomaș” cu privire la încasarea datoriei, dobînzii de întîrziere și a cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La data de 21 aprilie 2015, avocatul Cristina Bancu, în interesele SRL „Acseal Gaz”, a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Incomaș” solicitînd încasarea datoriei în mărime de 64530 lei, a dobînzii de întîrziere în mărime de 1306 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 6935 lei constituite din taxa de stat în sumă de 1935 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 lei.

În motivarea cererii s-a invocat că în temeiul contractului de furnizare a mărfii nr. 374/14 din 15 ianuarie 2014 încheiat între SRL „Acseal Gaz” și SA „Incomaș”, SRL „Acseal Gaz” s-a obligat să livreze marfă în cantitatea și conform specificațiilor tehnice stabilite în contract.

Menționează că, SRL „Acseal Gaz” și-a onorat obligațiile integral, conform facturilor fiscale, însă pîrîtul nu a achitat integral valoarea mărfii, acumulînd o datorie scadentă în mărime de 140000 lei, conform actului de verificare din 01 ianuarie 2015.

Indică că, la data de 04 noiembrie 2014 SRL „Acseal Gaz” și SA „Incomaș” au încheiat un alt contract de livrare a mărfii nr. 468/14, conform căruia SRL „Acseal Gaz” s-a obligat să livreze un nou lot de echipament, iar SA „Incomaș” s-a obligat să achite în avans de 100% suma contractului-163600 lei.

Sușține că, la data de 05 noiembrie 2014 SA „Incomaș” a achitat doar 50% din contract, invocînd modificarea unilaterală a clauzei contractuale privind prețul, deoarece este necesar verificarea echipamentului și ulterior achitarea integrală.

Precizează că, pct. 4.4. al contractului stabilește un termen de garanție de 36

luni pentru echipamentele livrate.

Remarcă că, datoria acumulată în baza contractului anterior era scadentă la o dată anterioară achitării avansului în baza contractului de livrare a mărfii nr. 468/14, astfel, rezultând din prevederile art. 651 Cod civil, din contul avansului de 50%-81800 lei achitat conform contractului de livrare a mărfii nr. 468/14 din 04 noiembrie 2014, a compensat o parte din creanța inițială de 140000 lei.

De asemenea, specifică că pîrîtul este obligat și la plata dobînzii de întîrziere, rezultând din prevederile art. 619 Cod civil și pct. 5.1 lit.a) al Contractului nr. 374/14, care constituie 1306 lei.

Prin hotărîrea din 24 februarie 2016 a judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău s-a admis integral acțiunea depusă de SRL „Acseal Gaz” și s-a încasat de la SA „Incomaș” în beneficiul SRL „Acseal Gaz” datoria în sumă de 64530 lei, dobînda de întîrziere pînă la data de 08 februarie 2016 în sumă de 13963,30 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 7354 lei.

La data de 01 aprilie 2016, SA „Incomaș” a depus apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii și scoaterea cererii de chemare în judecată de pe rol.

La data de 20 mai 2016, SA „Incomaș” a depus o cerere concretizată a cererii de apel și a solicitat, în temeiul art. 116 Cod de procedură civilă, repunerea în termen a cererii de apel, motivînd că la examinarea pricinii în instanța de fond a fost depusă o cerere de amînare a ședinței de judecată din motiv de boală a reprezentantului și la examinarea pricinii nu a participat.

Prin încheierea din 25 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea SA „Incomaș” privind repunerea în termenul de declarare a cererii de apel și s-a restituit cererea de apel depusă împotriva hotărîrii din 24 februarie 2016 a judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău ca fiind depusă în afara termenului legal.

La data de 08 iunie 2016, conform sigiliului Oficiului Poștal (f.d.154), SA „Incomaș” a declarat recurs împotriva încheierii din 25 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd casarea acesteia, cu repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea pricinii la rejudecare.

În motivarea recursului s-a invocat că la data examinării cererii de chemare în judecată în instanța de fond -24 februarie 2016, anterior, la data de 23 februarie 2016, a depus o cerere de amînare a ședinței de judecată, din motiv că reprezentantul Alexandru Brădișteanu se afla în concediu medical și a fost imposibilă delegarea unui alt reprezentant.

Susține că, fără examinarea cererii de amînare și fără punerea în discuție a posibilității amînării ședinței de judecată, instanța a continuat procesul de judecată, indicînd în procesul verbal al ședinței că pîrîtul nu s-a prezentat din motive necunoscute instanței de judecată, deși la materialele cauzei a fost anexată cererea de amînare.

Consideră că, în atare circumstanțe instanța de judecată nu a examinat pricina dată în mod echitabil și nu a dat aprecierile juste tuturor circumstanțelor importante pentru soluționarea pricinii sub toate aspectele. Examinarea procesului a derulat doar în baza invocărilor aduse de către reclamant, îngrădindu-i în acest mod dreptul procesual la apărare și dreptul la un proces echitabil.

Opinează că, motivul cu privire la boala reprezentantului SA “Incomaș” este

unul întemeiat, iar în legătură cu aceste circumstanțe apelantul nu a cunoscut în termen despre hotărîrea din 24 februarie 2016 a judecătorei Ciocana, mun.Chișinău pentru a o putea contesta în termen, aflînd despre ea la data de 04 martie 2016 cînd a recepționat-o prin poștă.

În opinia sa, din momentul cunoașterii dreptului său la contestare, și-a exercitat dreptul la acțiune și a înaintat cererea de apel înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut despre hotărîrea contestată.

Menționează că, în temeiul art. 362 alin.(3) Cod de procedură civilă, repunerea în termenul de procedură, constituie o garanție a dreptului de apărare, legiuitorul urmărind că, persoanele, care din motive întemeiate au omis termenul de apel, pot fi repuse în termen de către instanța de apel, în baza cererii care se examinează în ședința de judecată.

Indică că, prin faptul că nu a participat la ședința de judecată din 24 februarie 2016, în cadrul căreia și a fost adoptată hotărîrea contestată, fără a se pune în discuție cererea de amînare a ședinței din motiv de boală a reprezentantului, i-au fost încălcate drepturile procedurale, inclusiv dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare, ceea ce constituie un temei de repunere în termenul de procedură conform art. art. 116, 362 Cod procedură civilă.

Specifică că, pînă la depunerea prezentului recurs, nu a primit încheierea din 25 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea contestată la data de 25 mai 2016, iar recursul a fost declarat de SA „Incomaș” la data de 08 iunie 2016, conform sigiliului Oficiului Poștal (f.d.154), ceea ce denotă că este în termen.

Examinînd temeiurile recursului, în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de SA „Incomaș” neîntemeiat și pasibil de a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) al Codului de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 25 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea SA „Incomaș” privind repunerea în termenul de declarare a cererii de apel și s-a restituit cererea de apel depusă împotriva hotărîrii din 24 februarie 2016 a judecătorei Ciocana, mun.Chișinău ca fiind depusă în afara

termenului legal, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) al Codului de procedură civilă (f.d.145-148).

Colegiul reține că în cererea de apel concretizată, depusă la data de 20 mai 2016, împotriva hotărîrii din 24 februarie 2016 a judecătoriei Ciocana, SA „Incomaș” a solicitat repunerea în termen în conformitate cu prevederile art. 116 Cod de procedură civilă, invocînd că la examinarea pricinii în instanța de fond, la data de 23 februarie 2016, cu o zi înainte de adoptarea hotărîrii, a fost depusă o cerere de amînare a ședinței de judecată din motiv de boală a reprezentantului și la examinarea pricinii nu a participat.

În conformitate cu art. 362 alin. (3) al Codului de procedură civilă, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Colegiul consideră corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termen, cu restituirea apelului ca fiind tardiv.

La acest capitol, Colegiul remarcă că hotărîrea primei instanțe a fost adoptată în lipsa reprezentantului SA „Incomaș”, însă, din materialele pricinii se atestă că reprezentantul acesteia a fost prezent în ședința de judecată precedentă-08 februarie 2016, ceea ce denotă că acesta a cunoscut despre examinarea pricinii la data de 24 februarie 2016 ora 10:00, despre ce a fost înștiințat contra semnătură (f.d.90).

Mai mult, însăși depunerea cererii de amînare a ședinței de judecată numită pentru data de 24 februarie 2016 în prima instanță și respectiv neadmiterea/neexaminarea acesteia nu constituie temei de repunere a SA „Incomaș” în termen de declarare a apelului, în condițiile cînd legislația în vigoare stabilește expres termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul conchide că reprezentantul SA „Incomaș” cunoscînd despre data și ora ședinței de judecată stabilite pentru data de 24 februarie 2016 ora 10:00, chiar și în cazul depunerii cererii de amînare a ședinței de judecată, avea obligația de a se folosi cu bună credință de drepturile procedurale, fapt corect reținut și de instanța de apel.

Colegiul apreciază ca fiind justă concluzia instanței de apel precum că neparticiparea reprezentantului SA „Incomaș” în ședința de judecată în cadrul căreia a fost pronunțată hotărîrea nu justifică omiterea termenului de contestare a hotărîrii cu apel.

În speță, Colegiul conchide că acțiunile SA „Incomaș” nu constituie decît o denegare a acesteia de a-și respecta obligațiile procedurale, rezultînd din prevederile art. 56 alin.(3) și art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care obligă părțile de a

se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Mai mult, Colegiul decelează că recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale procedurale, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile și nu și-a asumat obligații.

Colegiul consideră justă constatarea instanței de apel precum că apelantul nu s-a aflat în imposibilitate de a contesta în termen hotărîrea primei instanțe, deoarece nu a prezentat probe ce ar dovedi imposibilitatea semnării și depunerii în instanță sau la oficiul poștal a cererii de apel în termen.

Argumentul recurentului precum că prin lipsa sa în ședința de judecată la data adoptării hotărîrii primei instanțe i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare și ar constitui un temei de repunere în termen, Colegiul îl consideră neîntemeiat, deoarece legislația în vigoare nu exclude și obligația acestuia de a se conforma prevederilor legale, în condițiile când termenul de contestare se calculează din data pronunțării dispozitivului.

Colegiul precizează că argumentele recurentului aduse în susținerea cererii de repunere în termen de declarare a apelului nu sunt justificate și sunt lipsite de suport juridic.

În consecință, Colegiul reiterează că omiterea termenului de contestare a hotărîrii primei instanțe nu este decît o eludare a recurentului de a beneficia de drepturile sale, garantate atît de legislația națională, cît și cea internațională.

Prin urmare, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind respingerea cererii de repunere în termen și restituirea cererii de apel ca fiind depus în afara termenului legal, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, avînd în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Or, în conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rînd a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În această ordine de idei Colegiul reține că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de apelant/recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Din considerentele enunțate și avînd în vedere faptul că încheierea privind respingerea cererii de repunere în termen de declarare a apelului și restituirea SA „Incomaș” a cererii de apel depusă împotriva hotărîrii din 24 februarie 2016 a Judecătorei Ciocana, mun.Chișinău ca fiind depusă în afara termenului legal, este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, iar argumentele invocate de către recurent nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul

declarat de SA „Incomaș”, cu menținerea încheierii din 25 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Incomaș”.

Se menține încheierea din 25 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Acseal Gaz” împotriva Societății pe Acțiuni „Incomaș” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală